

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Dissertatio XXXVI. An ad Sacramentum Pœnitentiæ sufficiat attritio
naturalis ex motivo honesto?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

via Divinae legis est precipuum signum praedestinationis. Postea num. 11. subiungit: Secundum corollarium est, ex praedicto signo tanquam vim participare reliqua, quae verè signa sunt. Iuxta quem sensum frequens confessio, & communio, quae dicitur esse signum praedestinationis, vim talis signi participat ex diuturna observantia Divinae legis: ergo nullam vim talis signi habet, si, vita sit depravata, & mores continuo corrupti.

6. Confirmatur. Nam vna coniectura in re facti, vel faciendi destruitur per aliam fortiorem, imò & aequae fortis: sed fortior coniectura, sive fortius signum reprobationis est gentiliter vivere, quam communicare frequenter sine rectitudine morum: ergo coniectura praedestinationis, quae colligeretur ex ea communione frequenti, destruitur per hoc quod ille vivat gentiliter, & corruptis moribus scateat.

DISERTATIO XXXVI.

An ad Sacramentum Pœnitentiæ sufficiat attritio naturalis ex motivo honesto.

SYMMARIVM.

Refertur propositio damnata; & quaestio duplex excitatur. n. 1.

Nomine attritionis naturalis venit dolor de peccato conceptus ex motivo pure humano. n. 2.

Talis dolor non sufficit ad valorem, neque ad fructum Sacramenti. n. 3.

Discrimen inter hunc dolorem, & illum, qui concipiatur ex metu poenae ut infligitur à Deo. n. 5. & 6.

Dolor pure naturalis non sufficit. Ex

Tridentino. num. 7.

Dolor potest esse supernaturalis solum quoad modum n. 8.

Attritio entitative naturalis nequit de facto deservire ad fructum Sacramenti. n. 9.

Neque potest deservire ad valorem. n. 10.

Probatio desumpta ex Tridentino. n. 11.

1. **P**ropositio quinquagesima septima inter damnatas, sic se habet: *Probabile est suscipere attritionem naturalem modo honestam.* Et quidem in 3. part. Cris. Theolog. disp. 71. per totam debellavi propositionem hanc. Et pro integritate materiae in hoc volumine assumptae repetam per compendium, quae ibi latius tractata sunt. Et sub hoc titulo continentur duae quaestiones. Prima, An, ad effectum Sacramenti Pœnitentiæ consequendum sufficiat attritio naturalis? Secunda an saltem sufficiat ad valorem Sacramenti?

2. Est autem attritio naturalis illa, quae efficitur ex motivo pure humano, & nullatenus supernaturalis, qualis est dolor de peccato v.g. ex timore infamiae apud homines, & non ut respicit Deum tanquam ultorem peccati. Dolor autem de peccatis ex terrore malorum temporalium, quatenus à Deo infliguntur in poenam peccati, non elicitur ex motivo mere humano; id enim est motum super-naturale; quia respicitur Deus ut iustus vindex peccati. Ex quo videndi sunt P. Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 5. sect. 2. P. Conink. 3. part. quaestione 1. dub. 5. n. 18.

3. Partem affirmativam in utraque quaestione subiacere huic damnationi, compertum est. Nam cum haec damnatio declaret. *Non sufficere* intelligitur ad Sacramentum Pœnitentiæ, & Baptismi in adulto; cum ergo non distinguat inter effectum, & valo-

valorem Sacramenti, sed vniuersaliter & indefinite declarat non sufficere, manifestum est, quod declarat, neque sufficere ad consequendum fructum Sacramenti, neque ad valorem eius.

4. Et vterius procedit damnatio, quæ non solum condemnat propositionem absolutam, sed etiam modalem, asserit esse scandalosum dicere, esse probabile, quod sufficiat attritio naturalis.

5. Dices: ergo eodem modo se habet hæc propositio, ac illa, quæ dicit (Probabile esse, quod sufficiat attritio habita ex terrore malorum temporalium, quatenus à Deo infliguntur in pœnam peccati.) Probatur consequentia: nam disert. 2. cap. 5. art. 2. num. 72. diximus Hanc, si dicatur in eo sensu, quod re ipsa aduertenter potest practicari, subiaceri damnationi primæ propositionis: iuxta quam damnationem nemo potest deducere ad proximam opinionem probabilem minus tutam, versantem circa valorem Sacramenti; cum tamen hæc secunda propositio sit minus tuta, & procedat circa valorem Sacramenti.

6. Respondeo latissimum esse discrimen inter vtramque propositionem, nam quæ respicit Deum vt vltorem peccati per pœnas temporales, est probabilis; quamvis, quia versatur circa valorem Sacramenti, & est minus tuta, non possit assumi ad recipiendum valide Sacramentum. Hæc autem quinquagesima septima non est probabilis. Constat autem discrimen in hoc, quod in ordine ad confessionem bona fide iam antea factam, qui confessus est cum attritione respiciente Deum vt vltorem peccati per pœnas temporales, facturus postea secundam confessionem, non tenetur revalidare primam neque iterum confiteri peccata exposita in prima confessione; quia probabile est, illam primam confessionem esse validam, & fruc-

tuosam. Qui vero recordatur, se fecisse confessionem cum sola attritione naturali, tenetur reperere omnia peccata eius confessionis; quia iuxta hanc damnationem non est probabile, quod fecerit confessionem validam.

7. Iam vero attritionem sufficientem ad consequendum effectum Sacramenti esse non posse naturalem, neque ex motivo pure humano habitam, manifeste probatur ex Trident. sess. 12. cap. 4. de Sacram. Pœnitentiæ, vbi definit, attritionem, *quæ ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit, . . . donum Dei esse, & Spiritus Sancti impulsam*: sed dolor de peccatis naturalis, & ex motivo pure humano, non est donum Dei, neque Spiritus Sancti impulsus: ergo eiusmodi dolor naturalis non disponit ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam. Minor patet: nam donum Dei, & impulsus Spiritus Sancti est quid supernaturale, dolor autem naturalis, implicat, quod sit quid supernaturale. In 3. part. Cris. Theol. disp. 71. cap. 2. num. 8. & 9. retuli varias censuras, quibus plures Theologi reprobauerunt hanc propositionem. 57.

8. Et ibidem num. 10. observavi esse aliquos Theologos, qui propugnant dari attritionem entitative naturalem ex motivo supernaturali, quæ ideo est supernaturalis quoad modum. Quæ quidem sententia non subiicitur huic damnationi. Et ratio est clara: quia attritio, quæ respicit motum supernaturalem, & est supernaturalis quoad modum, est donum Dei, & ex impulsu Spiritus Sancti: ergo non est absolute attritio naturalis. Et hæc observatio procedit de sententia illorum Theologorum.

9. Nam mea sententia, licet admittat, actum entitative naturalem posse attingere obiectum, & motum supernaturalem, adhuc non admittit, quod attritio entitative naturalis, licet su-

supernaturalis quo admodum, possit de facto deservire ad iustificationem in Sacramento. Nam cum intellectus cognoscit illud obiectum supernaturale, tunc voluntas potens attingere illud actu naturali, & supernaturali: si habeat à Deo inmissum concursum ad vtrumque actum, poterit elicere vtrumque. Cum autem voluntas nunquam eliciat duos actus circa idem omnino obiectum, philosophandum est in hac materia, sicut philosophamur circa duos actus solo numero distinctos circa idem obiectum. Sicut ergo dicimus, voluntatem non elicere hos duos actus numero distinctos, quia Deus præstat concursum ad vnum, & non ad alios; sic enim determinat Deus quoad individuum: sic similiter circa idem obiectum supernaturale non habet voluntas eos duos actus supernaturalem, & entitative naturalem; quia cum intellectus cognoscit obiectum supernaturale, cum voluntas non possit duos actus elicere circa illud, Deus determinat offerendo concursum ad actum entitative supernaturalem, & negando concursum alteri.

10. Et quod attinet ad secundam quæstionem non sufficere ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ attritionem naturalem, constat, vt dixi, ex hac damnatione. Et oppositam opinionem reprobant Authores non pauci, vt notavi in ea disp. 71. cap. 3. Nam P. Vazquez 3. part. quæstione 92. art. 2. num. 9. affirmat, ei deficere fundamentum probabilitatis. P. Castro Palao tom. 1. tract. 23. disputatione vnic. punct. 7. nu. 5. eam reprobat, per eum terminum convincitur. P. Fagundez lib. 2. in 2. Eccles. præcep. cap. 5. num. 6. negat esse probabilem.

11. Ostenditur falsitas propositionis damnata. Nam, vt loquitur Trident. sess. 12. cap. 3. de Sacram. Pœnitentiæ. Actus pœnitentiæ, quatenus in

pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione pœnitentiæ partes dicuntur. Ex quibus verbis constat, quod attritio (vel contritio) quatenus requiritur ad iustificationem, est pars Sacramenti: sed attritio, quatenus requiritur ad iustificationem, est donum Dei, & impulsus Spiritus Sancti: ergo pars Sacramenti est donum Dei, & impulsus Spiritus Sancti. Sed attritio naturalis non est donum Dei, neque impulsus Spiritus Sancti: ergo attritio naturalis nequit esse pars essentialis Sacramenti; atque adeo tale Sacramentum est invalidum.

(* * * * *)

DISERTATIO XXXVII.

An confessario interroganti teneatur pœnitens fateri consuetudinem peccandi?

CAPVT I.

Premittuntur aliqua tibi an teneatur quis per se confiteri consuetudinem peccandi?

SUMMARIUM.

Refertur propositio damnata n. 1.

An bene tribuatur talis propositio P. Granada: n. 2.

An sit opus aliquando confiteri bis idem peccatum? n. 3.

Quid dicendum de obligatione confessarii in ordine ad absolutionem pœnitentis rite dispositi? n. 4 & 5.

An debeat fidem habere asserenti se esse rite dispositum ad absolutionem? num. 6.

RIT

PRO.

Vazq.
Cast.
Pal.
Fagud.